

ANALIZA ANTROPOLOGICĂ A DEPUNERILOR FUNERARE DE LA ORLEA

Costin-Alexandru ȘENDROIU

Institutul de Antropologie „Francisc I. Rainer” al Academiei Române, București, România; Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, România; e-mail: costin.sendroiou95@gmail.com

Keywords: *Funerary practices, La Tène, fields of pits, anthropological analysis*

Abstract: *The subject of the article concerns the anthropological analysis of a series of La Tène period graves from the excavations at Orlea – Grindu lancu Mușat. These burials belong chronologically to the late La Tène period, their relative dating being placed in the 2nd and 1st century BC. The burials here are characterized by depositions in pits, part of them individual, where only sub-adult individuals are present and others collective with both sub-adult and adult individuals. The burials represent a type of context characteristic for the period between II century BC – I century AD and for the cultural space of origin of the materials. For this chronological interval it has been noted that most of the individuals from inhumation contexts come from such pits. Part of the materials were anthropologically analysed shortly after the discovery, but most of those were not identified in the storage of the Institute of Anthropology in Bucharest. Also, most of the materials are commingled. It is not possible to clearly assign the bones of all individuals due to the taphonomic similarities and the high degree of fragmentation. In the first publication, the individuals were presented as possible victims of human sacrifices, but the results of this anthropological analysis cannot confirm the presence of such a death from an anthropological point of view, due to the lack of traces of peri-mortem violence. The issue of human sacrifices is widely debated in the specialized literature, many of the inhumated individuals from such pits being considered victims of sacrifices, although recent anthropological analyses did not identify peri-mortem trauma. The existence of a deposition prior to the final deposition in the grave is implied due to the traces of animal teeth that indicate their access to the deceased.*

Cuvinte-cheie: *Practici funerare, La Tène, câmpuri de gropi, analiza antropologică*

Rezumat: *Subiectul articolului vizează analiza antropologică a unei serii de morminte descoperite în anii 1966 și 1968 în punctul Orlea – Grindul lancu Mușat. În mormântările analizate se plasează în perioada târzie La Tène, datarea relativă fiind în secolele II–I a.Chr. În mormântările de aici sunt caracterizate de depuneri în gropi, unele individuale, unde sunt prezenți doar indivizi sub-adulți și altele colective, cu indivizi atât sub-adulți, cât și adulți. În mormântările reprezintă un tip de context caracteristic pentru perioada secolelor II–I a.Chr. și pentru spațiul cultural de origine al materialelor. Pentru acest interval cronologic se remarcă faptul că cea mai mare parte a indivizilor proveniți din contexte de inhumație au fost identificați în astfel de gropi. Unele materiale au mai fost analizate antropologic la scurt timp după descoperire, dar mare parte a lor nu au mai fost identificate în depozitul Institutului de Antropologie „Fr. I. Rainer” din București. De asemenea, în prezent o mare parte a materialelor se păstrează amestecate, pentru unii dintre indivizi nefiind posibilă atribuirea clară a oaselor din cauza similitudinilor tafonomice și a gradului ridicat de fragmentare. La prima publicare, indivizii au fost publicați ca posibile victime ale unor sacrificii umane, însă rezultatele prezentei analize nu pot confirma o astfel de cauză a morții din punct de vedere antropologic, ca urmare a lipsei urmelor de violență peri-mortem. Problematika sacrificiilor umane este una larg dezbătută în literatura de specialitate, mulți dintre indivizii înhumați proveniți din astfel de gropi fiind considerați victime ale sacrificiilor, deși analizele antropologice recente nu au identificat urme de violență peri-mortem. Este presupusă existența unei depuneri anterioare depunerii finale în morminte, sugerată de prezența urmelor de dinți de animale care indică accesul acestora la defuncți.*

INTRODUCERE

Materialele analizate provin din mai multe depuneri funerare de inhumație de perioadă La Tène târzie cu o datare relativă cuprinsă între secolele II–I a.Chr. Mormintele au fost descoperite sub coordonarea lui Eugen Comșa într-unul din punctele din zona Orlea – *La Grinduri*, județul Olt (Fig. 1), mai precis pe *Grindul lancu Mușat*¹. Depunerile sunt caracteristice pentru cadrul funerar al contextelor de inhumație ale perioadei prin modul deranjat de așezare a defuncțiilor în gropi, fiind sugerat un tratament lipsit de grijă față de aceștia. Parte a materialelor au fost analizate antropologic în cadrul unei publicații semnate de Dardu Nicolăescu-Plopșor și Cantemir Rîșcuția². Din gropile

săpate în cursul anului 1966 au fost analizați antropologic toți indivizii identificați. De aici, nu a mai putut fi reluată analiza decât în cazul a patru indivizi proveniți din groapa estică și unul provenit din cea vestică. Rezultatele primei analize antropologice cuprind o serie de concluzii care pot fi puse sub semnul întrebării. Sunt consemnate determinări ale unor perechi de gemeni monovitelini³ și bivitelini⁴. De asemenea, este sugerată existența unor practici sacrificiale atât în ceea ce îi privește pe indivizii sub-adulți cât și pe cei adulți. La nivelul materialului care a fost supus analizei antropologice prezente nu au fost observate urme de violență peri-mortem sau urme de intervenții mecanice asupra oaselor cu excepția urmelor de dinți de animale prezente la nivelul coxalelor sau al

¹ Comșa, Iliescu 1968; Comșa 1972.

² Nicolăescu-Plopșor, Rîșcuția 1969.

³ Comșa 1972, p. 67.

⁴ Comșa 1972, p. 68.